

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

REGIO
Programul Regiunea Centru 2021-2027

Prevenirea apariției neregulilor și fraudelor în cadrul Programului REGIUNEA CENTRU 2021-2027

Iulie 2025

Împreună dezvoltăm regiunea!

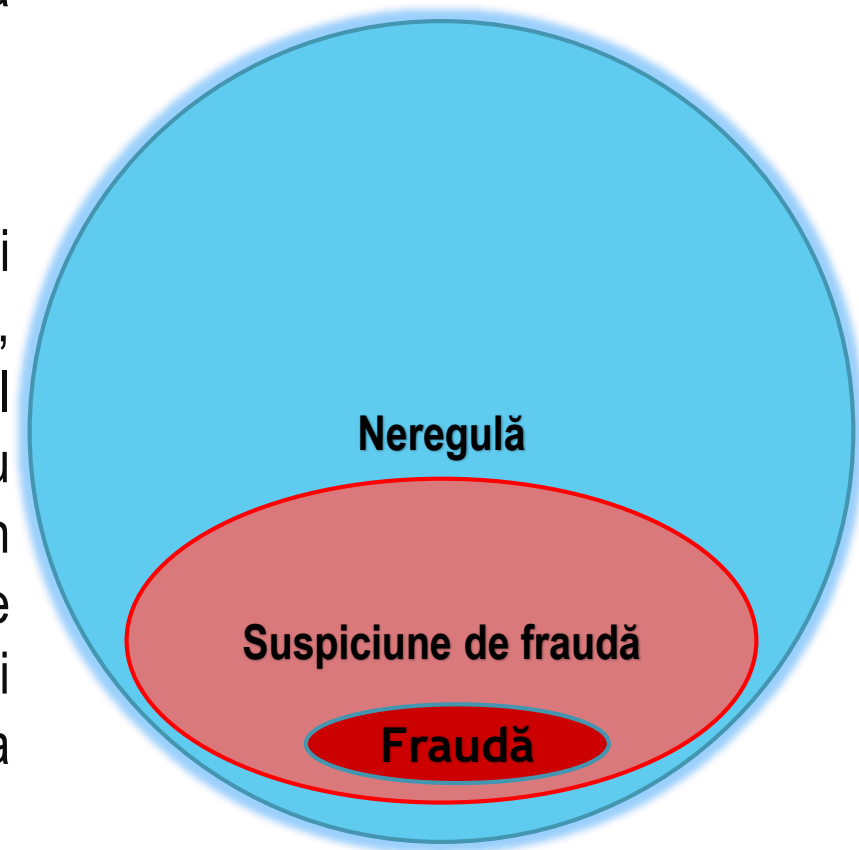

Cadrul juridic național – nereguli/fraude

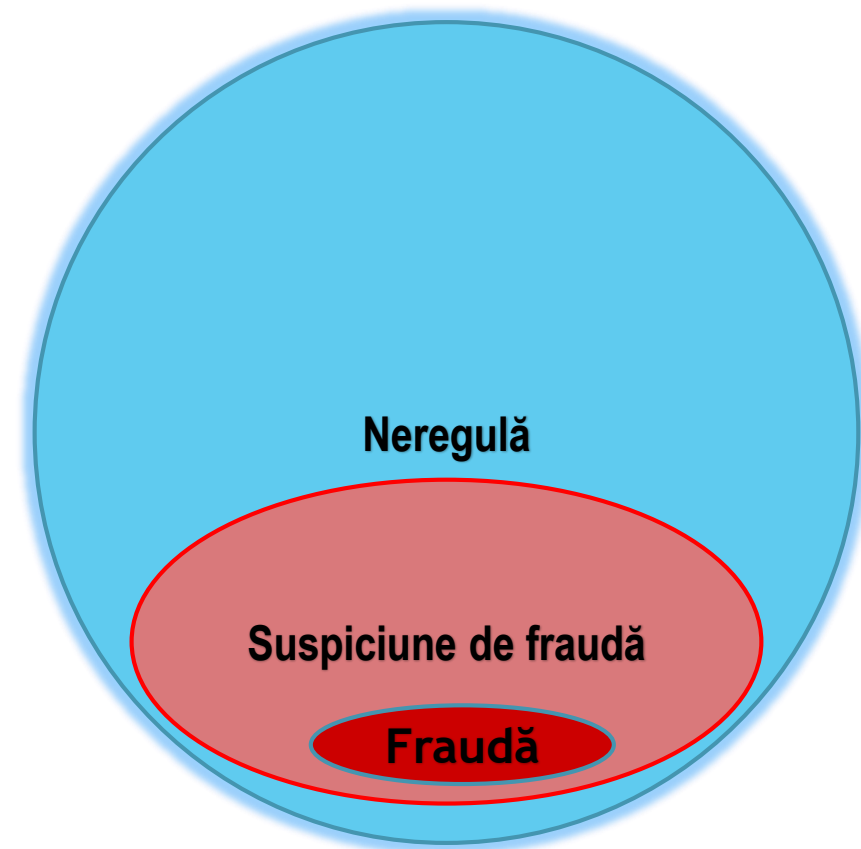
- ▶ **ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 66 din 29 iunie 2011** privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora
- ▶ **HOTĂRÂRE DE GUVERN nr. 875 din 31 august 2011** pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora
- ▶ **HOTĂRÂRE DE GUVERN nr. 519 din 26 iunie 2014** privind stabilirea ratelor aferente reducerilor procentuale/corecțiilor financiare aplicabile pentru abaterile prevăzute în anexele la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora.
- ▶ **ORDINUL MFE nr. 1.284/2016** privind aprobarea Procedurii competitive aplicabile solicitanților/beneficiarilor privați pentru atribuirea contractelor de furnizare, servicii sau lucrări finanțate din fonduri europene;
- ▶ **LEGEA nr. 286 din 17 iulie 2009** privind Codul Penal.
- ▶ **LEGEA nr. 78 din 8 mai 2000** pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție.

- ▶ **Corecție financiară:** măsură administrativă care constă în excluderea totală sau parțială de la finanțarea din fonduri europene și/sau fonduri publice naționale aferente acestora a cheltuielilor pentru care a fost constatată o neregulă.
- ▶ **Neregulă:** orice abatere de la legalitate, regularitate și conformitate în raport cu dispozițiile naționale și/sau europene, precum și cu prevederile contractelor ori a altor angajamente legal încheiate în baza acestor dispoziții, ce rezultă dintr-o acțiune sau inacțiune a beneficiarului ori a autorității cu competențe în gestionarea fondurilor europene, care a prejudiciat sau care poate prejudicia bugetul Uniunii Europene/bugetele donatorilor publici internaționali și/sau fondurile publice naționale aferente acestora printr-o sumă plătită necuvenit.

Suspiciune de fraudă (neregulă intenționată): o neregulă care determină inițierea unei proceduri administrative sau judiciare pentru a stabili existența unei intenții, în special de fraudă.

Fraudă: infracțiunea săvârșită în legătură cu obținerea ori utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, încriminată de Codul penal ori de alte legi speciale.

DIFERENȚA ÎNTRE NEREGULĂ ȘI FRAUDĂ

Neregula este comisă neintenționat.

Frauda este o neregulă comisă intenționat.

Fraudă

Condamnare în baza legii penale aplicabile

Suspiciune de fraudă

Sesizare a organelor de urmărire penală

Neregulă

Corecție financiară: excluderea de la finanțarea din fonduri europene și/sau fonduri publice naționale a cheltuielilor pentru care a fost constatată o neregulă

DIFERENȚA ÎNTRE SUSPICIUNEA DE FRAUDĂ ȘI FRAUDĂ

- ▶ Suspiciunea de fraudă conține un element subiectiv de la început. Ca să fie suspiciune de fraudă trebuie să existe o referire de aducere la cunoștință la instituții abilitate/parchet sau să existe un proces în instanță pe rol.
- ▶ Suspiciunea de fraudă devine fraudă numai după ce există o sentință definitivă în instanța în acest sens.

Motivele care stau la baza comiterii unei fraude sunt cunoscute drept "triunghiul fraudei", noțiune explicată prin cele trei elemente care o alcătuiesc:

1. Motivația sau presiunea – evenimente care au loc în cadrul entității publice sau în viața unei persoane. Sub presiunea de fraudă necesitățile personale devin mai presus decât etica profesională și necesitățile entității publice. Stimulentul, de regulă, apare dintr-o necesitate financiară semnificativă sau dintr-o problemă, de exemplu: necesitatea de bani, a unui bonus sau păstrarea serviciului. De asemenea, ar putea fi dorința de a ajunge într-o poziție mai avansată în entitatea publică sau de a atinge un standard mai înalt de viață.

2. Oportunitatea – elementul asupra căruia persoana are în mod evident controlul. Oportunitatea este creată de activitățile de control insuficiente (de exemplu: nu există separarea atribuțiilor, managementul deficient și/sau beneficierea de funcția ocupată ori autoritatea de care dispune pentru a neglija controalele).

3. Conștientizarea sau justificarea – este o decizie conștientă a unei persoane de a-și plasa necesitățile personale mai presus decât necesitățile altor persoane și/sau ale entității publice și de a justifica decizia respectivă, în mare parte, pentru sine însuși.

**"Spargerea triunghiului fraudei" reprezintă cheia prevenirii fraudelor.
Dintre cele 3 elemente, oportunitatea este cel mai direct afectată de sistemele solide de control intern și, prin urmare, este elementul cel mai ușor de gestionat.**

- ▶ Fără OPORTUNITATE, nici o fraudă nu poate fi realizată. Sistemele deficiente de control intern pot genera o oportunitate (presupusa probabilitate ca fraudă să nu fie detectată reprezintă un considerent esențial pentru autorul fraudei).
- ▶ O persoană poate formula o JUSTIFICARE prin explicarea rezonabilă a actelor sale, de exemplu "este corect să procedez astfel - merit acești bani" sau "au o datorie față de mine", "iau banii doar cu împrumut - îi voi restitui".

În situația apariției neregulilor și fraudelor în utilizarea fondurilor europene și/sau fondurilor publice naționale la nivelul PR Regiunea Centru 2021-2027, AM PR Centru va lua următoarele măsuri specifice:

- 1. Excluderea integrală sau parțială** de la rambursarea/plata a cheltuielilor efectuate și declarate de beneficiar care nu respectă condițiile de legalitate, regularitate ori conformitate stabilite prin prevederile legislației naționale și comunitare în vigoare, în situația în care - în procesul de verificare a solicitărilor de plată - acestea determină existența unor astfel de cheltuieli.
- 2. Aplicarea de reduceri procentuale** din sumele solicitate la plată de către beneficiar, în situația în care se constată cel puțin una dintre abaterile de la respectarea normelor în materie de achiziții, prevăzute în anexele 1 și 2 la OUG 66/2011.
- 3. Suspendarea autorizării la plată/rambursare** a sumelor solicitate de beneficiar aferente contractelor economice contractelor/deciziilor/ordinelor/acordurilor de finanțare/ componente din cadrul contractului de finanțare pentru care a fost formulată o sesizare de fraudă și pentru care procurorul dispune trimiterea beneficiarului în judecată, sesizând instanța competentă, până la rămânerea definitivă a hotărârii instanței de judecată.
- 4. Sesizarea Parchetului European (EPPO), Departamentului pentru Luptă Antifraudă (DLAF)** și a organelor de urmărire penală în cazul constatării unor indicii de fraudă pentru care aceste instituții își exercită competența.

EROAREA

constă în necunoașterea sau cunoașterea incompletă a unor date ale realității materiale și constituie o cauză ce înlătură caracterul penal al faptei.

Tipurile de erori întâlnite în cadrul proiectelor cu finanțare europeană includ:

- ▶ completarea incorectă a raportului tehnic, a cererii de rambursare/cererii de plată;
- ▶ documentație atașată incompletă;
- ▶ erori în evidențele contabile;
- ▶ erori în documentele justificative;
- ▶ documente semnate de alte persoane decât cele împuternicite;
- ▶ nerespectarea cerințelor legate de informare și publicitate etc.

NEREGULA

Linia care desparte neregula de fraudă este uneori destul de fină, dar aceasta nu înseamnă că toate neregulile identificate în cadrul proiectelor cu finanțare europeană se transformă în fraude.

Printre exemplele de nereguli în derularea proiectelor realizate cu fonduri europene se numără:

- ▶ cheltuieli neeligibile (fie neprevăzute în lista de cheltuieli eligibile aprobate pe program/măsură, fie nerelevante pentru scopul proiectului și/sau neprevăzute în bugetul acestuia);
- ▶ echipamente/construcții ori softuri neutilizate sau nefuncționale (un echipament achiziționat printr-un proiect finalizat care a rămas ambalat și sigilat sau construcții care nu își găsesc utilitatea în proiect);
- ▶ contracte încheiate cu beneficiari care nu ar fi trebuit să aibă calitatea de contractant;
- ▶ nereguli în realizarea procedurilor de achiziții publice.

FRAUDA

Modalități de comitere a infracțiunilor în cadrul proiectelor cu fonduri europene

- falsificarea evidențelor contabile ale entității pentru a ascunde existența unor obligații de plată a taxelor și impozitelor restante, precum și a contribuțiilor la asigurările sociale;
- falsificarea prin contrafacerea unor certificate de atestare fiscală în scopul ascunderii situațiilor de insolvență financiară;
- completarea cu date false a cererilor de finanțare nerambursabilă în legătură cu experiența firmei într-un anumit domeniu și posibilitățile reale de pregătire și realizare a proiectului;
- falsificarea cererii de finanțare nerambursabilă prin introducerea în bugetul proiectului a unor cheltuieli supradimensionate bazate pe oferte financiare nereale, în scopul obținerii unor finanțări cu un quantum peste valoarea reală de implementare a acestuia;
- evaluarea fictivă a ofertelor de către comisiile de evaluare;
- cereri de ofertă și oferte false provenite de la societăți inexistente;
- introducerea în procedurile de achiziții a unor entități care nu și-au dat acceptul și nu au participat la licitație;

- ▶ întocmirea în fals a declarațiilor de confidențialitate și imparțialitate ale membrilor comisiei de evaluare;
- ▶ ascunderea pe baza unor declarații false a conflictului de interese dintre firmele ofertante și membrii comisiei de evaluare;
- ▶ fabricarea de acte financiar-contabile privind achizițiile de bunuri și servicii cu scopul de a ascunde utilizarea incorectă a fondurilor comunitare;
- ▶ falsificarea devizelor de lucrări și a documentelor subsecvente acestora privind executarea activităților din proiect;
- ▶ decontarea unor cheltuieli pentru activități fictive;
- ▶ falsificarea prin contrafacere a semnăturilor unor persoane care nu au participat la activitățile din proiect;
- ▶ suprafacturarea costurilor proiectului;
- ▶ facturarea de servicii inexistente;
- ▶ comandarea unui audit financiar pentru acoperirea fraudei privind utilizarea fondurilor alocate.

Măsuri de prevenire a neregulilor și fraudelor

- ▶ **Măsurile de prevenire a fraudelor** se bazează, în general, pe reducerea oportunității de a comite fraudă și vizează, mai ales, instituirea unor proceduri de lucru clare și aplicate riguros, situație în care aspectele de control intern managerial și respectarea dispozițiilor în domeniu prezintă o importanță specială.
- ▶ Pentru perioada de programare 2021-2027, Comisia Europeană a pus accentul pe măsurile de prevenire a fraudelor, iar regulamentele aplicabile în această perioadă de programare, solicită statelor membre **să adopte măsuri de prevenire a fraudelor care să fie eficiente și proporționale cu riscurile de fraudă identificate** și să utilizeze instrumente informatice avansate care să permită prevenirea și detectarea fraudelor.

OBLIGAȚII ALE BENEFICIARILOR DE FONDURI EUROPENE PENTRU PREVENIREA NEREGULILOR /FRAUDELOR

În activitatea privind executarea contractului de finanțare nerambursabilă, beneficiarii au obligația de a respecta:

- ✓ principiul bunei gestiuni financiare, bazat pe aplicarea principiilor economicității, eficacității și eficienței;
- ✓ principiul liberei concurențe și al tratamentului egal și nediscriminatoriu, conform contractului de finanțare și legislației aplicabile;
- ✓ principiul transparenței corespunzător contractului de finanțare și legislației aplicabile;

SESIZAREA NEREGULILOR /FRAUDELOR

- ▶ **Cum?** Notificarea privind suspiciunea de neregulă/fraudă este modalitatea prin care orice persoană poate sesiza existența unei suspiciuni de neregulă/fraudă.
- ▶ **Cine?** Orice persoană poate sesiza existența unei suspiciuni de neregulă/fraudă.

În cazul în care, ca beneficiar al fondurilor europene, identificați în activitatea proprie o neregulă în gestionarea propriului proiect, aveți obligația raportării acesteia către AM PR Centru în termen de 5 zile lucrătoare de la data identificării neregulii respective, indiferent dacă cheltuiala solicitată a fost sau nu rambursată de către AM PR Centru (conform art. 29 din OUG. 66 /2011).

- ▶ **Când?** În orice moment al derulării proiectului în cazul în care există o suspiciune de neregulă/fraudă.
- ▶ **Unde?** Sesizările pot fi comunicate la adresa: sesizare_nereguli@adrcentru.ro și pe site-ul Regio Centru 2021-2027, accesând link-ul: <https://www.regiocentru.ro/sesizare-nereguli-proiecte/>

Ghiduri și exemple nereguli

1. Tipurile de abateri/nereguli sunt incluse în legislația națională - Anexa la OUG 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora.
2. Comisia Europeană a oferit statelor membre următoarele linii directoare:
 - COCOF 09/0003/00 din 18.02.2009 - Nota informativă privind indicatorii de fraudă pentru FEDR, FSE și FC;
 - COCOLAF – Culegere de cazuri anonime – acțiuni structurale;
 - COCOLAF – Ghid practic privind conflictele de interese <http://ec.europa.eu/sfc/sites/sfc2014/files/sfc-files/guide-conflict-of-interests-RO.pdf>
 - COCOLAF – Ghid practic privind detectarea falsului în documente în domeniul acțiunilor structurale. Ghid practic pentru autoritățile de management elaborat de un grup de experți din statele membre coordonat de unitatea D2 -Prevenirea fraudei - din cadrul OLAF (<http://ec.europa.eu/sfc/sites/sfc2014/files/sfc-files/guide-forged-documents-RO.pdf>)
 - Ghidul OLAF (Direcția D Politică, Unitatea D.2 Prevenirea fraudei) privind identificarea conflictelor de interese în procedurile de achiziții publice - Ghid practic destinat membrilor structurilor de conducere (orientări generale, recomandări și cele mai bune practici în materie)